

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **T. H.**, zast. advokátkou Mgr. Miluší Pospíšilovou, Paprsková 1340/10, Praha 4, proti žalované: **Generální inspekce bezpečnostních sborů**, Skokanská 2311/3, Praha 6, proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 15. 2. 2016, čj. GI-IF-32-15/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2020, čj. 11 A 52/2016-148,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 16. 12. 2015 žádost o poskytnutí informací k úřední osobě pplk. Mgr. P. T., rady GIBS, a to:

- o jeho profesní minulosti a kariéře až do současnosti, včetně údajů o tom, kde všude, v jaké době a na jakých služebních místech působil v rámci bezpečnostních sborů, než vstoupil do služebního poměru ke GIBS, a od kdy je ve služebním poměru ke GIBS,
- jaký služební příjem mu byl vyplacen v jednotlivých letech, kdy je ve služebním poměru ke GIBS, v případě roku 2015 za každý jednotlivý měsíc, s uvedením všech složek podle § 113 zákona č. 36/2003 Sb., a uvedením roku jeho narození a obce, ve které má trvalý pobyt,
- jaké kázeňské odměny (písemná pochvala, peněžitý nebo věcný dar, udělení služební medaile) podle § 49 zákona č. 361/2003 Sb. mu byly uděleny, předány nebo vyplaceny po dobu, kdy je ve služebním poměru ke GIBS, kdy, v jaké výši a z jakého důvodu v případě každé takové kázeňské odměny,

- jaké odměny v jaké výši podle § 123 zákona č. 361/2003 Sb. mu byly poskytnuty po dobách, kdy je ve služebním poměru ke GIBS, kdy a z jakého důvodu v případě každé takové odměny.

[2] Žalovaná rozhodnutím ze dne 30. 12. 2015 odmítla žádost žalobce z důvodu zneužití práva na informace. Zneužití práva spatřovala ve skutečnosti, že spolu s žádostí žalobce byla podána ještě žádost o informace Mgr. Ing. J. B.. Obě tyto žádosti osobně doručil žalobce, a to poté, co bylo dne 7. 12. 2015 doručeno panu Mgr. M. Š. rozhodnutí žalované o odmítnutí jeho časově předcházející žádosti o informace ze dne 21. 8. 2015. Žádost o informace žalobce byla spolu s obsahově totožnou žádostí o informace Mgr. B. podle žalované fakticky jen opakovanou žádostí o informace Mgr. M. Š..

[3] Odvolání proti tomuto rozhodnutí ředitel žalované zamítl a rozhodnutí žalované potvrdil.

[4] Proti rozhodnutí ředitele žalované podal žalobce žalobu k městskému soudu, který ji usnesením ze dne 25. 5. 2016 odmítl pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení (chybějící žalobní body). Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost, o níž rozhodl rozšířený senát rozsudkem ze dne 29. 8. 2017, čj. 5 As 154/2016-62, tak, že usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Městský soud znovu rozhodl rozsudkem ze dne 18. 2. 2020 tak, že žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu. Namítl, že se městský soud nevypořádal se všemi jeho argumenty a přisvědčil pouze názoru žalované.

[7] Stěžovatel nesouhlasí s posouzením otázky, zda jeho žádost o informace byla zneužitím práva. Je pravda, že zneužití práva nepoživá právní ochrany. Jedná se ale o krajní prostředek, a proto zneužití práva musí být bez pochyb prokázáno. To platí tím spíše, pokud se jedná o odmítnutí žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“), který výslovně jako důvod pro odmítnutí žádosti neuvádí zneužití práva. V oblasti svobodného přístupu k informacím se za zneužití práva považuje podávání množství podobných nebo obdobných žádostí, zneužití informací k dehonestaci nebo vydírání dotčené úřední osoby, zveřejnění informací s dehonestujícím komentářem, snaha o zahlcení povinného subjektu a ochromení jeho provozu. Nic z uvedeného u stěžovatele nebylo prokázáno. Stěžovatel podotkl, že podle judikatury NSS počet vedených sporů nemůže sám o sobě představovat samoučelnost podaných žádostí o informace. Je třeba posuzovat charakter a důvod těchto sporů.

[8] Stěžovatel uvedl, že podle informačního zákona není povinen uvádět důvody své žádosti. Povinný subjekt proto nemůže a nesmí důvody zkoumat. O tom, zda informace poskytne, musí rozhodnout pouze na základě povahy požadované informace. Motivace k podání žádosti o informaci není podstatná (rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2008, čj. 8 As 57/2006-67).

[9] Městský soud považoval výroky M. Š. vůči P. T. za neprokázané. Neprovedl však navrhovaný důkaz (správní spis Generální inspekce bezpečnostních sborů), kterým by bylo vše prokázáno. Městský soud neprovedl ani další důkazy, kterými mělo být prokázáno, že v projednávané věci se nejedná o zneužití práva.

[10] Stěžovatel uvedl, že skutečnost, že se někdo kriticky vyjádří vůči úřední osobě, nevylučuje tuto osobu z práva na informace a nelze jí odeprít právo na informace z důvodu zneužití práva (rozsudek NSS ze dne 10. 1. 2018, čj. 6 As 189/2017-32). Tím spíše nelze činit závěry o zneužití

pokračování

práva u třetí osoby jen z důvodu, že se osobně zná s osobou, která se kriticky vyjádřila k nekompetentní úřední osobě.

[11] Zdůvodnění žalované o odmítnutí žádosti, že by údaje o vyšší platu mohly vést k určení výše úplatku pro úřední osobu, je podle stěžovatele ve vztahu k jeho osobě dehonestující a absurdní.

[12] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[13] Žalovaná v obsáhlém vyjádření popsala vzájemnou propojenost stěžovatele, p. Š. a p. B., kterou je potřeba vnímat v časové posloupnosti a věcné souvislosti. Dále uvedla, že je na první pohled zřejmé, že se žádosti o informace po obsahové stránce shodují. V této souvislosti odkázala na příslušnou judikaturu ESLP, podle níž může převýšit zájem státu na ochraně před kverulantstvím, které je vykonáváno zřejmě šikanózním způsobem, svévolně a účelově. Žalovaná se dále vyjádřila ke svému příslušníkovi, jehož personální údaje žádal stěžovatel poskytnout, a k jeho služebnímu zařazení. Poskytnutím informace by podle jejího názoru byl její příslušník poškozen a dehonestován. Dále se vyjádřila ke zneužití práva na informace a ke kolizi základních práv (právo na informace a právo na soukromí) a použití testu proporcionality. Žalovaná se zabývala také nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. US 1378/16, a to i v souvislosti s projednávanou věcí. Jednání stěžovatele označila za obstrukční a sudičské, které se přičí dobrým mravům. To rozebrala i z hlediska práva na přístup k soudu. Navrhla, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] V projednávané věci se jedná o opakovanou kasační stížnost, proto se NSS nejprve zabýval její přípustností z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle kterého je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno NSS; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem NSS. Rozšířený senát v usnesení ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS, dovodil, že ze zákazu opakované kasační stížnosti platí výjimky též pro případy, v nichž NSS zrušil rozhodnutí soudu pro procesní pochybení, nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Předcházející usnesení městského soudu rozšířený senát zrušil, neboť městský soud nesprávně odmítl žalobu pro chybějící žalobní body. Vzhledem k tomu, že se rozšířený senát nezabýval meritem věci a zrušil napadené usnesení pro procesní vady, je nynější kasační stížnost přípustná.

[16] V projednávané věci je sporné, zda mohla žalovaná odeprít stěžovateli poskytnout informaci pro zneužití práva.

[17] Zákaz zneužití práva představuje jeden z důvodů, pro který lze odeprít poskytnutí požadovaných informací, přestože tento důvod není v informačním zákoně výslovně stanoven. Je však třeba mít na paměti, že jej není možné nadužívat, naopak povinné subjekty k němu musí přistupovat restriktivně, neboť informace se v zásadě poskytují a jen výjimečně neposkytují (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 22. 10. 2014, čj. 8 As 55/2012-62, či rozsudky NSS ze dne 25. 3. 2015, čj. 8 As 12/2015-46, ze dne 26. 10. 2011, čj. 7 As 101/2011-66, a např. ze dne 1. 4. 2022, čj. 1 As 96/2021-43).

[18] Podle NSS je nutné nejprve zdůraznit, že v projednávané věci spočívalo zneužití práva na informace podle správních orgánů v opakovaném podávání stejné žádosti o informace různými subjekty, nikoli v možné následné difamacii a očerňování příslušníka žalované. Tento důvod odmítnutí žádosti se vztahoval na původně podanou žádost Mgr. Š..

[19] Stěžovatel v kasační stížnosti uváděl, že skutečnost, že se určitá osoba vyjádří kriticky k úřední osobě, ji nevylučuje z práva na informace, a tím spíše ne třetí osobu, která má osobní vazby na osobu, která kritizovala úřední osobu. NSS podotýká, že podstatou věci v posuzované věci není odepření poskytnutí informace z tohoto důvodu, ale z důvodu opakovaného podávání žádosti o informace, která již dříve byla vyřízena. NSS se proto námitkami v tomto ohledu podrobně nezabýval, neboť nemohou nijak změnit posouzení věci.

[20] NSS dále uvádí, že judikatura NSS nevytvořila taxativní výčet důvodů, pro které lze odepřít poskytnutí informací pro zneužití práva. To je nutné posuzovat vždy individuálně ve vztahu k posuzované věci. V projednávané věci z okolností případu vyplývá, že Mgr. Š. se snažil získat informace, o které dříve žádal a se svou žádostí neuspěl, skrze jiné, s ním spřízněné, osoby. To vyplývá z toho, že žádosti o informace stěžovatele a dále Mgr. B. byly fakticky shodné s žádostí o informace Mgr. Š. a byly podány ve stejný den. Tyto osoby byly také provázané. V tom je nutné shledat zneužití práva na informace. Zneužití práva nebylo shledáno v motivaci stěžovatele dehonestovat či očernit příslušníka žalované.

[21] Stěžovatel také namítal, že městský soud se s ohledem na podstatu věci nevypořádal se všemi jeho argumenty. Tuto námitku však stěžovatel podrobněji nerozvedl, a proto se k ní NSS nemůže detailněji vyjádřit. K platovým nálezům se městský soud vyjádřil v bodě 37, ve kterém uvedl, že tyto nálezy na projednávanou věc nedopadají, a vysvětlil proč (neboť stěžovatel nepodal svou žádost za účelem kontroly určité osoby). V tomto bodě se městský soud zabýval také odkazem na rozsudek NSS sp. zn. 6 As 189/2017, na který stěžovatel odkazoval i v kasační stížnosti. NSS souhlasí s městským soudem, že citovaný rozsudek nelze použít na posuzovanou věc, neboť žalovaná v projednávané věci dospěla k závěru o zneužití práva na základě jiných skutkových zjištění, než která byla podkladem rozhodnutí ve věci sp. zn. 6 As 189/2017. V posuzovaném případě je zneužití práva založeno na situaci, kdy byla opětovně podána neúspěšná žádost o informace prostřednictvím jiných osob. V rozsudku šestého senátu byla žádost o poskytnutí informace podána za účelem kontroly určité úřední činnosti, kterou povinný subjekt posoudil jako odvetu za její postup v jiné věci.

[22] Městský soud v bodě 38 také vysvětlil, proč neprovedl navržené důkazy. Podle jeho názoru návrhy důkazů postrádají konkrétní propojení na relevantní skutkovou situaci. NSS s tímto posouzením souhlasí. Stěžovatel nenavrhl důkazy, které se týkaly důvodu, pro který mu bylo odepřeno poskytnutí informací.

[23] NSS závěrem podotýká, že ve věci sp. zn. 3 As 76/2020 rozsudkem ze dne 24. 6. 2022 zamítl kasační stížnost Mgr. B., v jehož případě se jednalo o shodný důvod pro odepření poskytnutí informací jako u stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

pokračování

[25] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

P o u ě e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 1. srpna 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu